

“Ik zou de nadruk willen leggen bij wat je in de eucharistie-viering vindt, de heilige mis. Een vreugdevolle viering dat alles bestaat. De verwondering over het bestaan, dat is wat ik uit de religie heb meegenomen. Die intuïtie van: alles hangt toch met elkaar samen.”

Uit *Kellendonk. Een biografie* van Jaap Goedegebuure

Top 5 Non-fictie

- 1 **De bokser**
Marcel Haenen
- 2 **Door met de strijd**
Nelleke Noordervliet
- 3 **Sapiens**
Yuval Noah Harari
- 4 **Het goede leven**
Annegreët van Bergen
- 5 **Bumper de politiepup**
Koen van Santvoord

Top 5 Fictie

- 1 **De zeven zussen**
Lucinda Riley
- 2 **Wees onzichtbaar**
Murat Isik
- 3 **Zomervacht**
Jaap Robben
- 4 **De zeven zussen. Storm**
Lucinda Riley
- 5 **De acht bergen**
Paolo Cognetti

Bron: CPNB Bestseller 60

Schrijver, denker, zoeker

Frans Kellendonk (1951-1990) geldt als de meest getalenteerde schrijver van zijn generatie. Hij was als schrijver een groot denker, die slecht paste in zijn tijd. Jaap Goedegebuure schreef zijn biografie, die kortweg *Kellendonk* heet. Tjerk de Reus

Bij het oeuvre van goede schrijvers kun je altijd weer terugkeren. *Mystiek lichaam* (1986), de roman die geldt als het meesterstuk van Kellendonk, kun je steeds opnieuw lezen en opnieuw betoverd raken door de eigenzinnige stijl, het aparte maar indringende beeldgebruik en de kracht van de vertelling. Maar wie goed leest, ontdekt ook dat er een stevig gedachtegoed schuilgaat in deze roman, evenals in Kellendonks overige werk. Bovendien zat hij er zélf helemaal in, als persoonlijkheid. Alle reden om de Kellendonk-biografie van Jaap Goedegebuure met meer dan gewone belangstelling te lezen.

Frans Kellendonk groeide op in Nijmegen, in een katholiek milieu. Hij was de eerste van zijn familie die kon doorleren. Kellendonk was een intelligente student, hij promoveerde in de Engelse letterkunde en was gastdocent aan universiteiten in binnen- en buitenland. Deze hoge vlucht markeert echter ook een breuk met zijn familie, met het milieu waarin hij opgroeide en met het katholieke geloof dat thuis beleden werd. Kellendonk raakte ontworteld, hij was 'nergens meer thuis'. Dat is natuurlijk een veel te korte samenvatting van zijn leven, maar het is terecht dat Goedegebuure dit punt maakt.

Kellendonk was zich er sterk van bewust dat hij leefde op een breukvlak: de oude vertrouwde katholieke wereld van familie, leefomgeving en bijbehorende cultuur, raakte verloren door de voortschrijdende moderniteit. De jaren zestig droegen hier stevig aan bij, met de roep om bevrijding uit allerlei vormen van burgerlijkheid en christelijkheid. Velen juichten, voor Kellendonk betekende het minstens ook verlies.

Goedegebuure volgt Kellendonk door de jaren heen aan de hand van uiteenlopende documenten. Belangrijk zijn de dagboek aantekeningen van Kellendonk, evenals zijn brieven. En er is een groeiende documentatie van boeken, artikelen, recensies en wat niet al. Daarbij zijn er vele lijnen te trekken tussen de verhalen en de roman waarmee Kellendonk furor maakte, vanaf de jaren zeventig. De moeizame verhouding met zijn vader bijvoorbeeld valt te herkennen in de fictie die hij schreef. Volgens Goedegebuure is er een merkwaardige u-bocht tussen leven en werk, tussen werkelijkheid en fictie, die niettemin de moeite waard is om na te gaan en te verhelderen. Natuurlijk is dit een heikel punt voor een biografie, maar Goedegebuure legt de verbanden met de nodige omzichtigheid. Misschien

Biografie

Kellendonk. Een biografie

Jaap Goedegebuure

Querido

€ 29,99

was het wel noodzakelijk voor Kellendonk om via het proza persoonlijke ervaringen in de familie sfeer te verwerken, omdat hij op het sociale vlak nogal onaangepast was. Hij kon zich moeilijk uiten. Bij zijn colleges aan de universiteiten van Utrecht en Amsterdam beklagden de studenten zich dat hun docent hen nauwelijks aankeek en zijn collegestof simpelweg voorlas.

Propaganda

Kellendonk was homo en hij zag om zich heen hoe in Nederland de acceptatie steeds sterker werd. Hij stak daar opvallend genoeg graag de draak mee. Hij spuugde op iets als 'homostudies', een vak dat je destijds kon studeren aan de progressieve Universiteit van Amsterdam. Als je echt niks kon, kon je dat altijd nog gaan doen, zei hij. Fenomenen als homostudies en andere emancipatieachtige 'wetenschappen' vond hij een bedroevende vorm van propaganda. Daarbij verzette hij zich tegen de verplichte tolerantie die gepredikt werd door de linkse kerk: hij nam kardinaal Simonis publiekelijk in bescherming, toen die zei niet anders te kunnen dan homoseksualiteit af te wijzen.

Aan de basis van deze paradoxale, vaak wrevelige houding lag zijn onbehagen over de cultuur. Dat

Hij verzette zich tegen de verplichte tolerantie die gepredikt werd door de linkse kerk

bracht hem tot een diepgaande bezinning op het katholieke geloof. Dat was meer dan heimwee naar het christelijke gemeenschapsgedoeveel: hij zocht verbinding met de onderliggende spiritualiteit. Theologische noties zijn er volop te vinden in zijn werk: in zijn beschouwende teksten, maar zeker ook in zijn romans, zoals in *Mystiek lichaam*. Die titel slaat op de kerk. Overigens komt bij de uitvoerige bespreking die Goedegebuure wijdt aan deze roman - er ontstond in 1986 een heftige discussie over het christelijke en vermeende antisemitische karakter ervan - óók het *Friesch Dagblad* aan bod: Douwe de Vries oordeelde destijds niet gunstig over de roman, zoals overigens meer recensenten deden. Niettemin groeide *Mystiek lichaam* uit tot dé klassieker uit de jaren tachtig, gerespecteerd door vriend en vijand.

Het persoonlijke en beschouwelijke gaan in deze biografie hand in hand. Dat kan ook niet anders bij het type denker en schrijver dat Kellendonk belichaamde. Jaap Goedegebuure heeft zijn werk goed gedaan: hij heeft een boek afgeleverd dat niemand die sympathie voor Kellendonk koestert zal willen missen. Voor wie de man en zijn ideeën wil leren kennen, is dit boek een must.